

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny
w Zespole Szkół nr 4 w Nowym Sączu
na rok szkolny 2022/2023

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statut Zespołu Szkół nr 4 w Nowym Sączu

Wstęp

Istotą Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w Zespole Szkół nr 4 w Nowym Sączu jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- ankiety diagnozującej potrzeby rozwojowe uczniów w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych (załącznik)
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2021/22
- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych), uwag, spostrzeżeń pedagoga, nauczycieli, uczniów, rodziców, dotychczasowych doświadczeń związanych ze specyfiką szkoły

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

I. Diagnoza potrzeb rozwojowych uczniów w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Wyniki, analiza i wnioski z ankiety przeprowadzonej wśród młodzieży ZS4 we wrześniu 2022 r. Rekomendacje wynikające z ewaluacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego w roku szkolnym 2021/22

Wyniki ankiety (w załączeniu). Analiza ankiety pozwala na określenie poczucia bezpieczeństwa młodzieży na terenie szkoły na wysokim poziomie - 94% uczniów czuje się w szkole bardzo lub raczej bezpiecznie, 45 % osób zaznaczyło odpowiedź „nigdy” w pytaniu „czy ktoś stosował wobec Ciebie przemoc fizyczną lub słowną”, 43% stwierdziło w sumie, że kilka razy lub często – w tym miejscu nasuwa się wniosek o potrzebie zintensyfikowania działań w kierunku uświadamiania młodzieży na temat skutków stosowania przemocy fizycznej i słownej, oraz mechanizmów, które do niej prowadzą. W kwestii cyberprzemocy, działania szkoły w poprzednim roku szkolnym odniosły oczekiwany skutek, ponieważ młodzież jednoznacznie określiła swoją świadomość zjawiska na wysokim poziomie – 94% oraz 84%, 75% osób odpowiedziało przecząco w pytaniu „czy ktoś stosował wobec Ciebie cyberprzemoc”. Natomiast w pytaniu „czy rodzice rozmawiają z Tobą na temat cyberprzemocy” 62% odpowiedzi jest przeczących, a w kolejnym „czy w szkole potrzebne są akcje uświadamiające o skutkach cyberprzemocy 54% osób odpowiedziało twierdząco. W związku z powyższym, przeprowadzimy ponownie akcję uświadamiającą młodzież (głównie klasy 1) i tym razem włączymy w akcję rodziców uczniów całej społeczności szkolnej na ogólnym zebraniu wywiadowczym w ramach pedagogizacji. 68% osób określa, że „lubi swoją szkołę” całkowicie lub raczej. 28% odpowiedziało, że trochę tak, trochę nie. Jeśli chodzi o relacje koleżeńskie 95 % uczniów określa je jako bardzo dobre, raczej dobre lub dobre, co jest bardzo budujące w dobie problemów dzisiejszego świata. W kwestii relacji z rodzicami 79 % uczniów określa je jako bardzo dobre lub raczej dobre – w tym miejscu należy jednak zwrócić uwagę na pytanie w ankiecie „co robisz, gdy przeżywasz trudne chwile?” – jedynie 18 % uczniów zwraca się po pomoc do rodziców, a 35 % do rówieśników. Z wyników można określić, że młodzież w trudnych momentach głównie gra na komputerze (37%) i szuka samotności (37%). Te dwie odpowiedzi sumarycznie to wynik aż 74 %. Do tego jedynie 4% szuka wsparcia wśród nauczycieli. Jest to niepokojące zjawisko, bo o ile

normalne jest, że młodzież na etapie szkoły ponadpodstawowej się usamodzielnia, to musimy brać pod uwagę, że w klasach 1 oraz drugich mamy obecnie młodsze roczniki (2008 oraz 2007), które psychologicznego wsparcia rodziców/opiekunów i nauczycieli jeszcze bardzo potrzebują. W odpowiedziach otwartych jedna z najczęściej udzielanych odpowiedzi na pytanie co sprawia, że w szkole czujesz się dobrze to „życzliwi nauczyciele”, należy ten potencjał wykorzystać i zwracać szczególną uwagę na problemy oraz zachowania młodzieży na terenie szkoły, być w stałym kontakcie z rodzicami, natychmiast zgłaszać wychowawcom lub specjalistom wszelkie zachowania niepokojące. W związku z powyższym wnioskiem wynikającym z analizy ankiety zawarto w programie wychowawczo-profilaktycznym działania mające na celu uświadomienie młodzieży, że zdrowie psychiczne jest niezwykle istotne w życiu i poprawnym funkcjonowaniu człowieka – zakres działań ujęty w obrębie sfery emocjonalnej i zdrowia psychicznego (umiejętność rozpoznawania emocji, radzenia sobie z trudnymi emocjami i stanami obniżonego nastroju, gdzie należy szukać pomocy itd.). Istotnym elementem tego procesu, aby zwiększyć jego skuteczność będzie włączenie rodziców (pedagogizacja) – jak rozpoznawać trudne chwile u dzieci, jak pomagać i gdzie szukać pomocy oraz nauczycieli – zwracanie przez nauczycieli większej uwagi na psychiczne samopoczucie uczniów w trakcie lekcji, na przerwach, wycieczkach szkolnych i natychmiastowe reagowanie w razie potrzeby, ścisła współpraca nauczycieli, wychowawców, pedagogów/psychologów z rodzicami. W dalszej części ankiety, w pytaniach dotyczących używek, 54% uczniów na propozycje rówieśników - odmówi zapalenia papierosa, 49% odmawia picia alkoholu. Natomiast w sumie 64% osób te propozycje przyjmie. Wniosek: należy w dalszym ciągu edukować młodzież w kwestiach prozdrowotnych, zapoznać ich ze skutkami picia alkoholu, palenia papierosów, przyjmowania środków odurzających. W programie wychowawczo profilaktycznym, w części dotyczącej zdrowia fizycznego, ujęto szereg działań mających na celu podnoszenie świadomości młodzieży w tym względzie.

Rekomendacje z ewaluacji programu w roku szkolnym 2021/22:

1. Dalsze ścisłe kontrolowanie sytuacji szkolnej uczniów – monitorowanie frekwencji przez wychowawców oraz postępów w nauce przez nauczycieli i natychmiastowa współpraca z pedagogiem w przypadku zauważenia pogarszania się sytuacji szkolnej, stanów obniżonego nastroju lub innych problemów wynikających z obserwacji nauczycieli.
2. Ścisła, bieżąca współpraca wychowawców z rodzicami oraz specjalistami szkolnymi (pedagog/psycholog) przy najmniejszym sygnale pojawiających się problemów.
3. W poszczególnych oddziałach prowadzić działania integrujące zespół klasowy, przeciwdziałać przemocy słownej, reagować na każdy objaw lekceważenia w grupie rówieśniczej
4. Zintensyfikować pedagogizację rodziców w zakresie większego zainteresowania problemami własnych dzieci oraz podnosić kompetencje wychowawcze poprzez pedagogizację, także na terenie szkoły przez zaproszonych specjalistów.
5. Systematycznie dokumentować zakres i formy współpracy z rodzicami (wpisy w dzienniku każdego kontaktu)

6. W przypadku uczniów z problemami prowadzić dokumentację w dzienniku (dodatkowe informacje, uwagi)
7. Zwrócić szczególną uwagę na uczniów klas 1 ze względu na to, że duża część rocznika to będą uczniowie z roku 2008, czyli 14latkowie.

II. Misja szkoły

“Jesteśmy szkołą przyszłości - wychowujemy obywateli świata, którzy umieją sprostać wyzwaniom XXI wieku, odkrywając w sobie człowieka renesansu.”

Misją Zespołu Szkół nr 4 w Nowym Sączu jest kształcenie kluczowych kompetencji uczniów, takich jak: umiejętność planowania, organizowania i oceniania własnego procesu uczenia się, zdolności do współdziałania w grupie i globalnego myślenia, umiejętności poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, rozwiązywania konfliktów, dążenia do samorealizacji i efektywnego podejmowania decyzji. Podstawową zasadą w naszej pracy jest dążenie do kształcenia całościowego, integralnego, prowadzącego do przyswojenia przez uczniów umiejętności przystających do wymagań współczesnego świata i rynku pracy. Istotnym przesłaniem naszej działalności jest, by uczniowie postrzegali siebie oraz swoich nauczycieli jako wspólnotę, opartą na wzajemnym szacunku i przychylności. Nasza szkoła jest więc nie tylko miejscem intensywnej, wyťažonej i uczciwej współpracy, ale także przyjaznym środowiskiem życia dla wszystkich członków szkolnej społeczności. To szkoła, która, w sferze oddziaływań wychowawczych, stwarza swoim uczniom:

1. Różnorodne okazje do samostanowienia o własnej aktywności w toku edukacji.
2. Wyraźnie określone możliwości pozyskania pomocy, porady czy współpracy ze strony pedagogów.
3. Szanse na realizowanie osobistych celów, bez uzależnienia od dorosłych.
4. Możliwości integrowania indywidualnych faz uczenia się z fazami pracy zespołowej.
5. Okazję do wnikania w sens własnych działań, rozwijania indywidualnych zainteresowań.
6. Warunki sprzyjające rozwijaniu osobowości oraz otwartości na nowe koncepcje i poznawanie świata w trakcie nauki.
7. Warunki do uczestniczenia w kształtowaniu procesu edukacyjnego w zakresie współdecydowania i współodpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę”.

III. Sylwetka absolwenta

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,

- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych,
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19),
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny, wobec ludzi, religii i kultur
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemoc, uzależnień behawioralnych),
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,

IV. Ceremoniały i tradycje szkoły

- Integracja środowiska szkolnego: uczniów, nauczycieli, innych pracowników szkoły.
- Rozwijanie umiejętności współpracy w zespole, zacieśnianie więzi koleżeńskich, integracja.
- Kształtowanie postawy społecznej dyscypliny i odpowiedzialności oraz zadania z zakresu wolontariatu.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości, przekonania o ważności jednostki i grupy.
- Prezentowanie dorobku szkoły i jej możliwości edukacyjnych i wychowawczych

- Rozwijanie demokratycznych form życia zbiorowego.
- Uczenie samorządności i kreatywności na forum szkoły i poza nią.

V. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19),
- 4) duchowej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,

- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami, integracja ze społecznością pochodzenia Ukraińskiego
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia, oraz zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,

- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19 lub kryzysem ekonomicznym) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,

- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020,

- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja po okresie zdalnego nauczania)
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom, cyberprzemocy
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,

- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji. Uświadamianie uczniów i rodziców na temat zjawiska cyberprzemocy i jego skutków
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom kształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

VI. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,

- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami,
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,

- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytocznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Pedagog szkolny/specjalny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,

- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.
- dokonuje wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, prowadzi dokumentację uczniów objętych kształceniem specjalnym, określa niezbędne do nauki warunki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia (pedagog specjalny)

6. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,

- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie oraz pedagogiem szkolnym
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

7. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VII. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2022/23

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów (kursy, projekty).
2. Uświadamianie roli kształcenia w życiu człowieka
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie – zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, dodatkowe godziny “Covidowe” dla klas, konsultacje z nauczycielami.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych – ściśle monitorowanie przez wychowawców obecności uczniów, którzy w poprzednim roku szkolnym podczas zdalnego nauczania mieli problemy z frekwencją.

OBSZAR ROZWOJU MORALNEGO:

1. Kształtowanie szacunku do ludzi, tolerancja, integracja uczniów pochodzenia ukraińskiego ze społecznością szkolną
2. Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego, poznawanie kultury regionu
3. Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

1. Diagnoza środowiska szkolnego – analiza sytuacji rodzinnej, bytowej i zdrowotnej uczniów klas 1
2. Integracja zespołów klasowych. Zajęcia integracyjne dla klas 1.
3. Reintegracja w klasach wyższych – lekcje wychowawcze na temat ważności relacji rówieśniczych w życiu człowieka.
4. Ograniczenie i eliminowanie zachowań agresywnych w grupie rówieśniczej, monitorowanie zachowań uczniów starszych wobec młodszych na korytarzach szkolnych
5. Kształtowanie osobowości ucznia tak, aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym
6. Promowanie kultury osobistej i kultury słowa na co dzień
7. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu. Zbiórki na rzecz potrzebujących uczniów ZS4, wolontariat na rzecz schroniska dla bezdomnych zwierząt z terenów Sądecczyzny itp.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. Lekcje wychowawcze sprzyjające kształtowaniu postaw prozdrowotnych – promowanie zdrowego stylu życia
3. Dostarczenie wiedzy o szkodliwości używania alkoholu, papierosów, środków odurzających – lekcje wychowawcze, akcje szkolnego koła PCK, pogadanki pedagoga szkolnego.
4. 100% uczniów zna reguły sanitarne obowiązujące w czasie epidemii COVID-19.
5. 100% uczniów zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej.

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO I OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby (klasy 1-4).
2. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych psychoedukacyjnych w klasach 1 na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji (mocne/słabe strony, pojęcie inteligencji wielorakich).
3. Przeprowadzenie godzin wychowawczych w klasach 1 i 2 kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji (pojęcie inteligencji emocjonalnej) oraz radzenia sobie w stanach obniżonego nastroju.
4. Wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami (klasy 1 oraz wybrane klasy 2-4)
5. Pedagogizacja rodziców na zebraniach ogólnych, przesyłanie materiałów dotyczących zdrowia psychicznego oraz innych ważnych zagadnień w dzienniku elektronicznym

VIII. Harmonogram działań

Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
SFERA INTELEKTUALNA			
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	Przeprowadzanie w klasach 1 diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy	Nauczyciele, wychowawcy klas 1	Wrzesień
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta,	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy,	Zgodnie z harmonogramem zajęć prowadzonych przez konkretne osoby Zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości określających terminy konkretnych przedsięwzięć

	przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły Szkolenie rady pedagogicznej z zakresu aktywnych metod pracy Przeprowadzenie przez nauczycieli zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem aktywizujących metod pracy	Dyrektor Nauczyciele poszczególnych przedmiotów	i osoby odpowiedzialne za ich przygotowanie Zgodnie z terminami obserwacji lekcji ustalonym w planie nadzoru pedagogicznego
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	Zajęcia z orientacji zawodowej	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele doradztwa zawodowego	Rok szkolny - zgodnie z harmonogramem zajęć z wychowawcą w poszczególnych klasach
Kształtowanie postawy twórczej	Szkolny konkurs fryzjerstwa, konkursy plastyczne, konkursy z zakresu technologii informacyjnej, elektroniki	Nauczyciele fryzjerstwa, Strych na Ducha, nauczyciele przedmiotów informatycznych, elektronicznych	Rok szkolny
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, szkolne konkursy z nagrodami na najwyższą średnią i najlepszą frekwencję	Wychowawcy, nauczyciele organizujący konkursy, Samorząd Uczniowski	Zajęcia zgodnie z harmonogramem, lekcje wychowawcze, konkursy według planu pracy Samorządu Uczniowskiego
Uczenie planowania i dobrej organizacji	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	Wychowawcy,	Zgodnie z harmonogramem

własnej pracy			
SFERA MORALNA			
Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki	Działalność charytatywna, wolontariat szkolny	Opiekun Samorządu Uczniowskiego, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca, nauczyciele	Rok szkolny
Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu, opieka nad grobami zasłużonych – płk. Zygmunt Żywocki, Rodzina Sichrawów, roznoszenie zniczy na groby nieżyjących nauczycieli ZS4 i Technikum Kolejowego, opieka nad skwerem pamięci ofiar zagłady sądeckich Żydów	Nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni za poszczególne działania	zgodnie z kalendarzem uroczystości
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	Wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze,	Wychowawcy, nauczyciele geografii i historii	Terminy wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	Międzynarodowe wymiany młodzieży, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki, (m.in.) Europejski Dzień Języków Obcych	Odpowiedzialni nauczyciele języków obcych, wychowawcy, katecheci	Rok szkolny
Uczenie	Pogadanki,	Pedagog szkolny,	Rok szkolny

właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce,	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	
SFERA ROZWOJU FIZYCZNEGO			
Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka prowadzone przez nauczycieli, rajd szkolny,	Nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna	Rok szkolny
Dostarczenie wiedzy o szkodliwości używania alkoholu, papierosów, środków odurzających	Pogadanki, lekcje wychowawcze, konkursy, akcje ogólnopolskie realizowane na terenie szkoły	Nauczyciele biologii, pedagog, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, instytucje zewnętrzne,	Rok szkolny
Podejmowanie zachowań prozdrowotnych w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19	Zwracanie uwagi na higienę	Uczniowie oraz wszyscy pracownicy szkoły, a także osoby wchodzące do budynków szkoły z zewnątrz	Rok szkolny
Promowanie idei krwiodawstwa	Akcje szkolne, akcje organizowane przez miasto, akcje ogólnopolskie	Szkolne Koło PCK, Samorząd Uczniowski, nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna	Rok szkolny
SFERA SPOŁECZNA			

Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia człowieka, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Omówienie zasad, statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy	Wrzesień
Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Uczenie zasad samorządności i demokracji	Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania. Wybory do samorządu uczniowskiego/wybor y samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności	Pedagog szkolny, psycholog Opiekun Samorządu Uczniowskiego, Samorząd Uczniowski, Wychowawcy	Zgodnie z harmonogramem zajęć Wrzesień 2021
Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	Udział w akcji sprzątanie świata. Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt (schroniska dla bezdomnych zwierząt z terenu Sądecczyzny), wycieczki krajoznawcze.	Wychowawcy, nauczyciele biologii, geografii, pedagog szkolny, Samorząd Uczniowski	Rok szkolny
Kształtowanie	Nauka poszukiwania	Pedagog szkolny,	Rok szkolny, klasy 4

aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy. Współpraca z Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy	pracy, analizy ofert, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej przed podjęciem pracy	nauczyciele przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego, specjaliści z zewnątrz, przedstawiciele uczelni wyższych	2 semestr
Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązków szkolnego	Analiza frekwencji uczniów, systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, indywidualne spotkania z rodzicami	Wicedyrektor, wychowawcy, pedagog, pedagog specjalny, psycholog rodzice	Bieżąca kontrola dziennika, Wywiadówki zgodnie z harmonogramem zebrań ustalonym na dany rok szkolny
SFERA EMOCJONALNA I OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO			
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce (inteligencje wielorakie)	Specjaliści, Wychowawcy, Pedagog szkolny, psycholog, nauczyciele przedsiębiorczości	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów
Kształcenie umiejętności	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez		Zgodnie z konkretnymi

rozpoznawania własnych emocji	specjalistów z PPP, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce – inteligencja emocjonalna, sposoby radzenia sobie ze stanami obniżonego nastroju, depresją, gdzie szukać pomocy, pogadanki psychologa	Specjaliści, Wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog	terminami dla poszczególnych oddziałów
Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły	Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu	Pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów
Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą	Lekcje wychowawcze z udziałem psychologa / pedagoga,	Wychowawcy klas, pedagog, pedagog specjalny, psycholog, zaproszeni specjaliści	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów
Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej	Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Obserwowanie stanu psychicznego uczniów w trakcie lekcji (przerw, wycieczek) i natychmiastowe reagowanie – pomoc. Ustalenie zakresu	Wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, rodzice, nauczyciele	Zgodnie z potrzebami

	dalszych działań.		
Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty	Lekcje wychowawcze na temat relacji rówieśniczych, gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty, wycieczki	Wychowawcy	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych oddziałów
Pedagogizacja rodziców w trakcie zebrań ogólnych – cyberprzemoc, środki psychoaktywne, jak wspierać dzieci w radzeniu sobie z trudnymi emocjami, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych	Zebranie ogólne, pogadanka, przesyłanie materiałów w dzienniku elektronicznym	Pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści	Według harmonogramu zebrań ogólnych, rok szkolny

IX. Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką:

1. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
2. Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu
3. Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich (kuratorzy sądowi)
4. Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej
5. Monar
6. Ośrodki Pomocy Społecznej (w tym gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy)
7. Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej

X. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Za realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Zespołu Szkół nr 4. Dyrektor czuwa nad prawidłowością jego realizacji. Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. SPWP ZS nr 4 może być modyfikowany w trakcie realizacji. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń między nauczycielami / pedagogiem / dyrektorami
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym pod nadzorem pedagoga szkolnego. Zadaniem pedagoga jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami ewaluacji zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców. Poniżej przedstawiono kryteria ewaluacji wraz z pytaniami kluczowymi.

Kryteria ewaluacji	Pytania kluczowe
1. Trafność	Czy zaplanowano działania odpowiednie do realizacji celów wychowawczo – profilaktycznych? Czy program w wystarczającym stopniu uwzględnia potrzeby rozwojowe młodzieży? Czy program spełnia oczekiwania poszczególnych grup społecznych: uczniów, rodziców, nauczycieli?
2. Skuteczność	Czy zaobserwowano pozytywne oddziaływanie programu na postawy uczniów? Czy program sprzyja aktywizacji wszystkich członków społeczności szkolnej? Jakie wartości w szkolnym programie są najważniejsze?
3. Użyteczność	Czy zapisy programu usprawniają pracę wychowawczo – profilaktyczną szkoły? Czy przyjęte sposoby oddziaływania wychowawczo – profilaktycznego umożliwiają rodzicom włączenie się w realizację programu? Czy aktualna treść programu wymaga aktualizacji? Jakie modyfikacje powinny zostać wprowadzone i jakie okoliczności uzasadniają konieczność tych zmian?

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2022/2023 został opracowany przez pedagoga szkolnego mgr Monikę Gurgul-Szubryt w konsultacji z dyrektorem ZS nr 4.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół nr 4 w Nowym Sączu w porozumieniu z Radą Pedagogiczną został uchwalony przez Radę Rodziców na zebraniu w dniu

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół nr 4 w Nowym Sączu został uchwalony przez Radę Pedagogiczną na zebraniu w dniu

Załącznik:

Ankieta diagnozująca (wrzesień 2022)